

مؤسسه فرهنگی هنری
دیبانگران تهران

به نام خدا

طراحی صفحات وب از مقدماتی تا پیشرفته

مؤلف:

مهندس مصطفی یوسفی رامندی

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

◀ عنوان کتاب: طراحی صفحات وب از مقدماتی تا پیشرفته

◀ مولف: مصطفی یوسفی رامندی

◀ ناشر: موسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

◀ ویراستار: مهدیه مخبری

◀ صفحه آرای: اظهر بهمن زیاری

◀ طراح جلد: داریوش فرسای

◀ نوبت چاپ: اول

◀ تاریخ نشر: ۱۴۰۳

◀ چاپ و صحافی: صدف

◀ تیراژ: ۱۰۰ جلد

◀ قیمت: ۲۵۰۰۰۰۰ ریال

◀ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۸۱۴-۶

◀ نشانی واحد فروش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه

◀ تقاطع شهدای ژاندارمری - پلاک ۱۵۸ ساختمان دانشگاه -

◀ طبقه دوم - واحد ۴ تلفن ها: ۶۶۹۶۵۷۴۹ - ۲۲۰۸۵۱۱۱

◀ فروشگاههای اینترنتی دیباگران تهران:

WWW.MFTBOOK.IR

www.dibagartehran.com

سرشناسه: یوسفی رامندی، مصطفی، ۱۳۶۵-
عنوان و نام پدیدآور: طراحی صفحات وب از مقدماتی تا
پیشرفته / مولف: مصطفی یوسفی رامندی؛
ویراستار: مهدیه مخبری.
مشخصات نشر: تهران: دیباگران تهران: ۱۴۰۳
مشخصات ظاهری: ۲۰۶ ص: مصور،
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۸۱۴-۶
وضعیت فهرست نویسی: فیبا یادداشت: کتابنامه: ص ۲۰۶
موضوع: وبگاه ها-طراحی-راهنمای آموزشی
موضوع: web sites-design-study and teaching
رده بندی کنگره: ۵۱۰۵ TK
رده بندی دیویی: ۰۰۵/۷۲
شماره کتابشناسی ملی: ۹۵۶۰۶۸۹

نشانی تلگرام: @mftbook   نشانی اینستاگرام دیبا dibagaran_publishing

هر کتاب دیباگران، یک فرصت جدید علمی و شغلی.

هرگوشی همراه، یک فروشگاه کتاب دیباگران تهران.

از طریق سایتهای دیباگران، در هر جای ایران به کتابهای ما دسترسی دارید.

فهرست مطالب

فصل اول

۱۳	مقدمه‌ای بر وب
۱۳	اینترنت
۱۷	خلاصه‌ای از فصل اول - مقدمه‌ای بر وب

فصل دوم

۱۸	ساختار صفحات وب
۱۸	منظور از ساختار
۱۹	نقش HTML در ایجاد ساختار
۲۰	عناصر سازنده HTML (برچسب‌ها)
۲۰	نگاهی دقیق‌تر به برچسب‌ها
۲۲	معرفی برچسب‌های TITLE, HEAD, BODY
۲۳	ایجاد یک صفحه وب در ویندوز
۲۶	خلاصه‌ای از فصل دوم - ساختار صفحات وب

فصل سوم

۲۷	متن‌ها
۲۷	سرفصل‌ها
۲۸	پاراگراف‌ها
۲۹	توپر (Bold) و مایل کردن (Italic)
۳۰	بالانویس <sup> و زیرنویس <sub>
۳۰	فضای خالی (فضای سفید)
۳۱	شکست خط و خط افقی <hr>
۳۲	نشانه‌گذاری معنایی

۳۶..... خلاصه‌ای از فصل سوم - متن‌ها

فصل چهارم

۳۷..... لیست‌ها

۳۷..... معرفی لیست‌ها

۳۷..... لیست‌های مرتب

۳۸..... لیست‌های نامرتب

۳۹..... لیست‌های تعریفی <dl>

۴۰..... لیست‌های تودرتو

۴۰..... خلاصه‌ای از فصل چهارم - لیست‌ها

فصل پنجم

۴۱..... لینک‌ها

۴۱..... معرفی لینک‌ها

۴۱..... نحوه ایجاد لینک‌ها

۴۲..... آدرس مطلق و نسبی

۴۳..... ساختار شاخه‌بندی

۴۵..... لینک‌های ایمیل

۴۵..... بازکردن لینک‌ها در یک پنجره جدید

۴۶..... ایجاد لینک به قسمتی مشخص در همان صفحه

۴۸..... خلاصه‌ای از فصل پنجم - لینک‌ها

فصل ششم

۴۹..... تصاویر

۴۹..... افزودن تصاویر <img>

۵۰..... عرض و ارتفاع تصاویر

۵۱..... مکان قرارگیری تصاویر در کد

۵۳..... <figure> و <figcaption> (از عناصر HTML5)

۵۴..... خلاصه‌ای از فصل ششم - تصاویر

فصل هفتم

جدول‌ها..... ۵۵

۵۵..... معرفی جدول

۵۵..... ساختار اصلی جدول <table>، <tr>، <td>

۵۶..... عنوان‌بندی جدول <th>

۵۸..... ادغام ستون‌ها (colspan)

۵۹..... ادغام ردیف‌ها (rowspan)

۶۰..... خصوصیت‌های منسوخ شده جدول

۶۰..... خلاصه‌ای از فصل هفتم - جدول‌ها

فصل هشتم

فرم‌ها..... ۶۱

۶۱..... کنترل‌های فرم

۶۲..... ساختار فرم

۶۴..... ورود متن

۶۵..... کادر متن <textarea>

۶۶..... دکمه رادیویی

۶۷..... کادر انتخاب

۶۷..... لیست بازشونده

۶۸..... کادر چند انتخابی

۶۹..... کادر ورود فایل

۷۰..... دکمه ارسال اطلاعات فرم

۷۱..... خلاصه‌ای از فصل هشتم - فرم‌ها

فصل نهم

چند نکته مهم و چند برچسب دیگر	۷۲
معرفی نوع سند (DOCTYPE)	۷۲
توضیحات در HTML	۷۳
عناصر سطح بلاک (block)	۷۳
عناصر درون خطی (inline)	۷۴
گروه‌بندی متن و عناصر در یک بلاک	۷۵
گروه‌بندی متن و عناصر درون خطی	۷۶
IFRAME ها	۷۷
اطلاعاتی درباره صفحه وب	۷۸
خلاصه‌ای از فصل نهم - چند نکته مهم و چند برچسب دیگر	۸۰

فصل دهم

مقدمه‌ای بر CSS	۸۱
CSS چیست؟	۸۱
چرا باید از CSS استفاده کنیم؟	۸۱
ساختار نحوی دستورات CSS	۸۲
محل نوشتن دستورات CSS کجاست؟	۸۳
اولویت اجرای دستورات CSS	۸۵
خلاصه‌ای از فصل دهم - مقدمه‌ای بر CSS	۸۶

فصل یازدهم

معرفی خواص مقدماتی CSS	۸۷
تنظیم عرض (width) و ارتفاع (height) در CSS	۸۷
تنظیم پس‌زمینه (background) در CSS	۸۸
تنظیم قلم (font) در CSS	۹۸
تنظیم نوشته‌ها در CSS	۱۰۱

تنظیم لیست‌ها در CSS	۱۰۵
تنظیم خواص باکس‌ها در CSS	۱۰۷
خلاصه‌ای از فصل یازدهم – معرفی خواص مقدماتی CSS	۱۱۰

فصل دوازدهم

خواص پیشرفته در CSS	۱۱۱
خواص مربوط به سرریز شدن محتوا (overflow)	۱۱۱
محل قرارگیری عناصر (position)	۱۱۲
نحوه قرارگیری عناصر - خواص clear.float	۱۱۷
خواص نمایش عناصر (Visibility, Display)	۱۲۵
تنظیم شفافیت عناصر (opacity)	۱۲۷

فصل سیزدهم

انتخابگرها در CSS	۱۲۸
شروع کار با انتخابگرها	۱۲۸
گروه‌بندی انتخابگرها	۱۳۱
ترکیب انتخابگرها	۱۳۳

فصل چهاردهم

آشنایی با PHP و نصب XAMPP	۱۳۶
مقدمه‌ای بر PHP	۱۳۶
آماده‌سازی محیط برای کار با PHP	۱۳۷

فصل پانزدهم

قواعد پایه	۱۴۴
برچسب‌های PHP	۱۴۴
دستور Echo	۱۴۵
افزودن توضیحات به کد	۱۴۶

فصل شانزدهم

۱۴۸	متغیرها در PHP
۱۴۸	متغیرها
۱۴۹	ثابت‌ها
۱۵۰	انواع داده
۱۵۲	میدان دید متغیر
۱۵۳	متغیرهایی از نوع متغیر!

فصل هفدهم

۱۵۴	عملگرها
۱۵۴	عملگرهای ریاضی
۱۵۵	عملگرهای تخصیص
۱۵۶	عملگرهای مقایسه
۱۵۷	عملگرهای منطقی

فصل هجدهم

۱۵۸	آرایه‌ها در PHP
۱۵۸	آرایه‌های عددی
۱۵۹	آرایه‌های انجمنی
۱۶۰	آرایه‌های چندبعدی

فصل نوزدهم

۱۶۱	ساختارهای کنترلی
۱۶۱	دستورات شرطی
۱۶۵	دستورات حلقه
۱۶۹	دستورات Require و Include

فصل بیستم

۱۷۱	توابع در PHP
۱۷۱	نحوه ایجاد توابع دلخواه
۱۷۲	پارامترهای تابع
۱۷۳	دستور Return

فصل بیست و یکم

۱۷۴	متغیرهای درونی
۱۷۴	متغیرهای <code>\$_SERVER</code> : نام اسکریپت
۱۷۵	متغیرهای <code>\$_SERVER</code> : نام میزبان
۱۷۶	فرم‌های PHP
۱۷۷	POST و GET
۱۷۹	<code>\$_SESSION</code>
۱۸۰	<code>\$_COOKIE</code>

فصل بیست و دوم

۱۸۲	کار با فایل‌ها در PHP
۱۸۳	نوشتن در یک فایل
۱۸۴	افزودن به یک فایل
۱۸۵	خواندن از یک فایل

فصل بیست و سوم

۱۸۶	پایگاه داده MySQL
۱۸۶	MySQL چیست؟
۱۸۸	اتصال به پایگاه داده MySQL
۱۸۹	ایجاد پایگاه داده MySQL
۱۹۰	ایجاد جدول در MySQL
۱۹۲	درج اطلاعات در MySQL

- ۱۹۳.....مشاهده آخرین رکورد درج شده در MySQL
- ۱۹۴.....درج چندین رکورد در MySQL
- ۱۹۵.....جلوگیری از حملات SQL Injection با دستورات آماده
- ۱۹۷.....انتخاب داده‌ها از یک جدول (دستور SELECT)
- ۱۹۸.....فیلتر کردن رکوردها (دستور WHERE)
- ۱۹۹.....مرتب کردن داده‌ها (دستور ORDER BY)
- ۲۰۰.....ویرایش اطلاعات یک جدول (دستور UPDATE)
- ۲۰۱.....حذف اطلاعات از یک جدول (دستور DELETE)
- ۲۰۳.....صفحه‌بندی داده‌ها (دستور LIMIT)

بیست و چهارم

- ۲۰۴.....مسائل تکمیلی در حوزه طراحی صفحات وب
- ۲۰۴.....هاست چیست؟
- ۲۰۵.....دامنه چیست؟
- ۲۰۶.....منابع و مأخذ

خط‌مشی انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرصه کتاب‌هایی با کیفیت عالی است که بتواند
خواسته‌های به روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد.
هر کتاب دیباگران تهران، یک فرصت جدید شغلی و علمی

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بی‌کران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگی این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی و آموزشی گام‌هایی هرچند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم.

گسترده‌گی علوم و سرعت توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه، نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی‌ترین و راحت‌ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع‌رسانی، بیش از پیش برجسته نموده است.

در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران و محققان در زمینه‌های گوناگون و مورد نیاز جامعه تلاش نموده برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پُر بار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقمندان قرار دهد.

کتابی که در دست دارید تألیف "جناب آقای مهندس مصطفی یوسفی رامندی" است که با تلاش همکاران ما در نشر دیباگران تهران منتشر گشته و شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

با نظرات خود مشوق و راهنمای ما باشید

با ارائه نظرات و پیشنهادات و خواسته‌های خود، به ما کمک کنید تا بهتر و دقیق‌تر در جهت رفع نیازهای علمی و آموزشی کشورمان قدم برداریم. برای رساندن پیام‌هایتان به ما از رسانه‌های دیباگران تهران شامل سایتهای فروشگاهی و صفحه اینستاگرام و شماره‌های تماس که در صفحه شناسنامه کتاب آمده استفاده نمایید.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
dibagaran@mftplus.com

بسم الله الرحمن الرحيم

عزیزان، طراحی و برنامه‌نویسی وبسایت یک فرایند پیچیده اما بسیار جذاب و پر از چالش است. برای موفقیت در این حوزه، لازم است مسیری منظم و گام به گام را طی کنید. ابتدا باید با زبان‌های اصلی طراحی وب مانند HTML و CSS آشنا شوید. HTML برای ساختاردهی به محتوا و CSS برای طراحی ظاهر وبسایت به کار می‌رود. پس از یادگیری این مباحث پایه، وارد فاز طراحی می‌شوید. در این مرحله باید با دیدی کل‌نگر، ساختار و رابط کاربری وبسایت را طراحی کنید. سپس، وارد فاز برنامه‌نویسی می‌شوید. در این مرحله با زبان‌هایی مانند PHP و JavaScript آشنا می‌شوید تا بتوانید وبسایت را پویا و تعاملی کنید. همچنین باید با پایگاه‌های داده مانند MySQL آشنا شوید تا بتوانید داده‌ها را ذخیره و مدیریت کنید. در ادامه، وارد فاز اجرا و میزبانی می‌شوید. در این مرحله باید میزبان مناسبی انتخاب کرده و وبسایت را روی آن مستقر کنید. همچنین باید تنظیمات امنیتی لازم را انجام دهید. در نهایت، بعد از اجرای وبسایت، باید به طور مرتب آن را به‌روزرسانی و نگهداری کنید تا همچنان کارایی داشته باشد. مطالب ارائه شده در این کتاب، مراحل مقدماتی و پایه تا پیشرفته طراحی و برنامه‌نویسی وب را پوشش می‌دهد. امیدوارم بتواند شما را در شروع مسیرتان در این حوزه یاری کند.

با تلاش و پشتکار می‌توانید مهارت‌های خود را گسترش دهید و در طراحی و توسعه وبسایت‌های پیشرفته موفق شوید. بعد از یادگیری مباحث ارائه شده در این کتاب، که شامل HTML و CSS و PHP و MySQL است، پیشنهاد می‌کنم به ترتیب زیر مهارت‌های خود را ارتقا دهید:

- یادگیری Framework های CSS مانند Bootstrap و Foundation: برای طراحی سریع‌تر و راحت‌تر رابط کاربری

- JavaScript پیشرفته: برای ایجاد تعاملات پیشرفته‌تر در وبسایت

- Framework های JavaScript مانند React و Vue: برای توسعه سریع‌تر و سازمان‌یافته‌تر

- Framework های PHP مانند Laravel و Symfony: برای ساختار بهتر کدهای پشت‌سرور

- پایگاه‌داده‌های پیشرفته مانند MongoDB و PostgreSQL: برای کار با حجم بالای داده

- مدیریت و امنیت سرور: برای میزبانی و نگهداری بهتر وبسایت

- بهینه‌سازی SEO: برای افزایش رتبه سایت در موتورهای جستجو

- معماری وب مقیاس‌پذیر: برای طراحی سایت‌های پرتراфик

امیدوارم این مسیر کلی بتواند راهنمای خوبی برای مراحل بعدی یادگیری شما باشد. در پایان برای ارتباط با من می‌توانید از ایمیل info@ramandy.ir استفاده نموده یا با مراجعه به وبسایت شخصی من به آدرس <http://ramandy.ir> استفاده نمایید.